

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління та освітніх технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
19 червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ ПРОСТІР ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність D3 «Менеджмент»
Освітня програма «Управління закладом освіти»
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Білан Людмила Леонідівна, доцент кафедри управління та освітніх технологій, кандидат педагогічних наук, доцент

Київ – 2025

Опис навчальної дисципліни «Освітньо-науковий простір закладу освіти»

Мета навчальної дисципліни «Освітньо-науковий простір закладу освіти» - аналіз сучасних тенденцій розвитку освіти і науки, адекватного використання модернізаційного потенціалу національної освітньо-наукової системи, шляхів виведення її на рівень європейської і світової якості і конкурентоздатності. Вона досліджує теоретичний зміст загальнонаукового феномену «освітній простір» в ракурсі відносності часу; різновиди простору та наукові основи їх класифікації; особливості безпечного освітнього середовища та умови його створення в закладах освіти; інклюзивне освітнє середовище для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей; загальнонаукові підходи до моделювання простору в сфері освіти та його інтеграції в міжнародний освітній та науковий простори, критерії оцінювання ефективності функціонування та інноваційного розвитку освітнього простору та наукового середовища; роль людини у загальному об'єктному, глобальному освітньому, соціокультурному та соціотехнологічному видах просторів як відкритих системах.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	D3 «Менеджмент»	
Освітня програма	«Управління закладом освіти»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	130 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу: опанувати знання про методологічні, філософські, законодавчо-інформаційні засади моделювання освітньо-наукового простору в закладі освіти, види, класифікації, характеристики моделей, середовищ і просторів у сфері освіти; розповсюджені й нові підходи до аналізу середовища освітніх організацій, методів визначення їх конкурентоспроможності, методи аналізу й прогнозування розвитку у взаємодії з зовнішнім середовищем.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та (або) здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК11. Здатність визначати стратегію розвитку аграрного закладу освіти, розробляти оперативний план його діяльності.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН14. Транслювати вміння, навички розробляти й реалізовувати стратегічний та оперативний плани розвитку аграрного закладу освіти.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1. Методологічні основи загальнонаукового феномену «освітньо-науковий простір»														
Тема 1. Освіта і наука як джерело економічного зростання і суспільного поступу	1	9	2	2			5	10	1				9	
Тема 2. Простір як загальнонауковий феномен і об’єкт пізнання й моделювання	2	9	2	2			5	9		1			8	
Тема 3. Види простору, наукові основи їх класифікації в сфері освіти	3	9	2	2			5	9	1				8	
Тема 4. Людський капітал у глобальному освітньому і науковому просторі	4	10	2	2			6	9		1			8	
Тема 5. Єдність і відкритість освітньо-наукової системи – запорука успішного розвитку закладу освіти	5	10	2	2			6	9	1				8	
Тема 6. Засоби забезпечення випереджального розвитку освітньо-наукової системи	6	10	2	2			6	9		1			8	
Тема 7. Безпечне освітньо-наукове середовище й умови його створення в закладах освіти	7	10	2	2			6	10	1	1			8	
Тема 8. Освітньо-науковий простір закладу освіти, району, міста, регіону в контексті продуктивної й партнерської взаємодії	8	10	2	2			6	10	1	1			8	
Разом за змістовим модулем 1		77	16	16			45	75	5	5			65	
Модуль 2. Сутність, технології й механізми впровадження освітніх і наукових моделей діяльності в освітніх організаціях														
Тема 9. Моделювання як науковий феномен та метод дослідження	9	10	2	2			6	10	1				9	

освітнього простору й наукового процесу												
Тема 10. Види, класифікації, характеристики моделей, середовищ і просторів у сфері освіти	10	10	2	2			6	10		1		9
Тема 11. Інтеграція освітньо-наукової системи закладу освіти в міжнародний освітній та науковий простори	11	10	2	2			6	10	1			9
Тема 12. Підходи до аналізу освітньо-наукового простору освітніх організацій	12	10	2	2			6	10		1		9
Тема 13. Критерії оцінювання ефективності функціонування, освітнього простору й наукового середовища	13	11	2	2			7	11	1	1		9
Тема 14. Раціональне ресурсне забезпечення освітнього простору й наукового середовища закладу освіти	14	11	2	2			7	12	1	1		10
Тема 15. Методи визначення конкурентоспроможності закладу освіти	15	11	2	2			7	12	1	1		10
Разом за змістовим модулем 2		73	14	14			45	75	5	5		65
Усього годин		150	30	30			90	150	10	10		130

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освіта і наука як джерело економічного зростання і суспільного поступу	2
2	Простір як загальнонауковий феномен і об'єкт пізнання й моделювання	2
3	Види простору, наукові основи їх класифікації в сфері освіти	2
4	Людський капітал у глобальному освітньому і науковому просторі	2
5	Єдність і відкритість освітньо-наукової системи – запорука успішного розвитку закладу освіти	2
6	Засоби забезпечення випереджального розвитку освітньо-наукової системи	2
7	Безпечне освітньо-наукове середовище й умови його створення в закладах освіти	2
8	Освітньо-науковий простір закладу освіти, району, міста, регіону в контексті продуктивної й партнерської взаємодії	2
9	Моделювання як науковий феномен та метод дослідження освітнього	2

	простору й наукового процесу	
10	Види, класифікації, характеристики моделей, середовищ і просторів у сфері освіти	2
11	Інтеграція освітньо-наукової системи закладу освіти в міжнародний освітній та науковий простори	2
12	Підходи до аналізу освітньо-наукового простору освітніх організацій	2
13	Критерії оцінювання ефективності функціонування, освітнього простору й наукового середовища	2
14	Раціональне ресурсне забезпечення освітнього простору й наукового середовища закладу освіти	2
15	Методи визначення конкурентоспроможності закладу освіти	2

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освіта і наука як джерело економічного зростання і суспільного поступу	2
2	Простір як загальнонауковий феномен і об'єкт пізнання й моделювання	2
3	Види простору, наукові основи їх класифікації в сфері освіти	2
4	Людський капітал у глобальному освітньому і науковому просторі	2
5	Єдність і відкритість освітньо-наукової системи – запорука успішного розвитку закладу освіти	2
6	Засоби забезпечення випереджального розвитку освітньо-наукової системи	2
7	Безпечне освітньо-наукове середовище й умови його створення в закладах освіти	2
8	Освітньо-науковий простір закладу освіти, району, міста, регіону в контексті продуктивної й партнерської взаємодії	2
9	Моделювання як науковий феномен та метод дослідження освітнього простору й наукового процесу	2
10	Види, класифікації, характеристики моделей, середовищ і просторів у сфері освіти	2
11	Інтеграція освітньо-наукової системи закладу освіти в міжнародний освітній та науковий простори	2
12	Підходи до аналізу освітньо-наукового простору освітніх організацій	2
13	Критерії оцінювання ефективності функціонування, освітнього простору й наукового середовища	2
14	Раціональне ресурсне забезпечення освітнього простору й наукового середовища закладу освіти	2
15	Методи визначення конкурентоспроможності закладу освіти	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освіта і наука як джерело економічного зростання і суспільного поступу	5
2	Простір як загальнонауковий феномен і об'єкт пізнання й моделювання	5
3	Види простору, наукові основи їх класифікації в сфері освіти	5

4	Людський капітал у глобальному освітньому і науковому просторі	6
5	Єдність і відкритість освітньо-наукової системи – запорука успішного розвитку закладу освіти	6
6	Засоби забезпечення випереджального розвитку освітньо-наукової системи	6
7	Безпечне освітньо-наукове середовище й умови його створення в закладах освіти	6
8	Освітньо-науковий простір закладу освіти, району, міста, регіону в контексті продуктивної й партнерської взаємодії	6
9	Моделювання як науковий феномен та метод дослідження освітнього простору й наукового процесу	6
10	Види, класифікації, характеристики моделей, середовищ і просторів у сфері освіти	6
11	Інтеграція освітньо-наукової системи закладу освіти в міжнародний освітній та науковий простори	6
12	Підходи до аналізу освітньо-наукового простору освітніх організацій	6
13	Критерії оцінювання ефективності функціонування, освітнього простору й наукового середовища	7
14	Раціональне ресурсне забезпечення освітнього простору й наукового середовища закладу освіти	7
15	Методи визначення конкурентоспроможності закладу освіти	7

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист творчих робіт;
- пірінгове оцінювання.

6. Методи навчання

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Модуль 1. Методологічні основи загальнонаукового феномену «освітньо-науковий простір»		
Семінар 1. Освіта і наука як джерело економічного зростання і суспільного поступу	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті. ПРН14. Транслювати вміння, навички розробляти й реалізовувати стратегічний та оперативний плани розвитку аграрного закладу освіти.	8
Семінар 2. Простір як загальнонауковий феномен і об'єкт пізнання й моделювання		8
Семінар 3. Види простору, наукові основи їх класифікації в сфері освіти		9
Семінар 4. Людський капітал у глобальному освітньому і науковому просторі		9
Семінар 5. Єдність і відкритість освітньо-наукової системи – запорука успішного розвитку закладу освіти		9
Семінар 6. Засоби забезпечення випереджального розвитку освітньо-наукової системи		9
Семінар 7. Безпечне освітньо-наукове середовище й умови його створення в закладах освіти		9
Семінар 8. Освітньо-науковий простір закладу освіти, району, міста, регіону в контексті продуктивної й партнерської взаємодії		9
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Сутність, технології й механізми впровадження освітніх і наукових моделей діяльності в освітніх організаціях		
Семінар 9. Моделювання як науковий феномен та метод дослідження освітнього простору й наукового процесу	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті. ПРН14. Транслювати вміння, навички розробляти й реалізовувати стратегічний та оперативний плани розвитку аграрного закладу освіти.	10
Семінар 10. Види, класифікації, характеристики моделей, середовищ і просторів у сфері освіти		10
Семінар 11. Інтеграція освітньо-наукової системи закладу освіти в міжнародний освітній та науковий простори		10
Семінар 12. Підходи до аналізу освітньо-наукового простору освітніх організацій		10

Семінар 13. Критерії оцінювання ефективності функціонування, освітнього простору й наукового середовища		10
Семінар 14. Раціональне ресурсне забезпечення освітнього простору й наукового середовища закладу освіти		10
Семінар 15. Методи визначення конкурентоспроможності закладу освіти		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Алексеева С. Нетрадиційне навчання нового покоління дітей (покоління діджиталізації). Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта - 2021: інновації в освіті в контексті Альманах науки 20 європеїзації та глобалізації: матеріали V міжнародної наук.-практ. конференції. Тернопіль: Крок, 2021. С.196-199. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/727591>
2. Глобальні виклики і пріоритети освіти XXI століття. Освіта на основі життєвих навичок. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/50#3>
3. Довгий, С., Топузов, О., Гальченко, М., Матусевич, Т., & Ревін, Ф. (2022). Наукомістка освіта як передумова формування конкурентоздатної економіки України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(42), 474–483. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.1.42.2022.3683> (Web of Science)
4. Громадянська парламентська просвіта в закладах освіти України. Аналітичний звіт за результатами соціологічного опитування освітян та учнів / Гриньова М., Іванюк І., Паращенко Л. За загальною редакцією Паращенко Л. Київ, 2021. 108 с.
5. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. Калініна, Л.М., Лісова, Н.І., Загородня, Алла Анатоліївна, Біницька, Олена Петрівна (2023) Концептуальна модель сучасного багатовекторного людиноцентристського розвитку закладу освіти як складно організованої системи VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, s. Ružomberok, Slovakia, стор. 171-202. ISBN 978 – 80 – 561 – 1009 – 6. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/734512/>
7. Кремень, В. Г. (2021). Партнерський форум «Освіта України 2021: стратегічні цілі та пріоритетні напрями»: Доповідь президента НАПН України, 9 лютого 2021 р., м. Київ, Україна. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 3(1), 1-5. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-3-1>
8. Керівні принципи ООН з питань бізнесу і прав людини. URL: <https://ombudsman.gov.ua/ua/page/sehl/profile-law/ker%D1%96vn%D1%96-princzipioon-z-pitan-b%D1%96znesu-%D1%96-prav-lyudini/publication-guidingprinciples-on-business-and-human-rights.html>
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
10. Любчик А. М., Водорезова С. Р. Вплив цифрового середовища на права людини: правовий аспект / А. М. Любчик, С. Р. Водорезова // Актуальні проблеми господарської діяльності в умовах розбудови економіки Індустрії 4.0, 21 травня 2021 року. – Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С. 91-95. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/17626>
11. Малихін О. В. Сучасний досвід організації дистанційного навчання у вищій школі: Україна-Латвія. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації : матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27-28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. Тернопіль : Крок, 2021. С. 63–64.
12. Малихін О. В., Арістова Н. О. Актуальні питання післядипломної освіти вчителів в умовах непередбачуваних впливів (пандемія COVID-19): трансформація людських цінностей. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Мітра», 2021. Т.1. С. 42–45.
13. Місяк, Ю. В. "Теоретичні аспекти проектування безпечного освітнього середовища закладів освіти". У PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY IN THE MODERN WORLD: THE ART OF TEACHING AND LEARNING. Baltija Publishing, 2021.

<http://dx.doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-55>.

14. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти: стан, проблеми, перспективи. Науково-аналітична доповідь / В.Ю. Биков, О.І. Ляшенко, С.Г. Литвинова, В.І. Луговий, Ю.І. Мальований, О.П. Пінчук, О.М. Топузов; за заг. ред. В.Г. Кременя. Київ: 2022. 96 с.

15. Топузов, О. (2021). Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія: монографія. Київ: Педагогічна думка. <https://doi.org/10.32405/978-966-603-2-2021-160>.

16. Топузов О. М., Засєкіна Т. М. Науково-методичний супровід нової української школи. Вісник Національної академії педагогічних наук України. Том 3 №2 (2021) DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-17-13> URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/200>

17. Трифонова, О.М. (2021). Особливості створення освітнього середовища на засадах самоорганізації й інтеграції природничих наук, цифрової трансформації та комп'ютерних технологій. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», 1 (48), 410-413. DOI: 10.24144/2524-0609.2021.48.410-413

18. Gordiichuk, S. V. (orcid.org/0000-0003-4609-7613), Kalinina, Liudmyla (orcid.org/0000-0003-0534-6089), Snikhovska, Irena (orcid.org/0000-0001-6775-274X), Makhnovska, Iryna (orcid.org/0000-0001-6835-9843), Kovalenko, V. (orcid.org/0000-0001-5782-6733) and Soloviova, Larysa (orcid.org/0000-0002-7052-944X) (2022) Освітнє середовище медичного ВНЗ як чинник професійної підготовки майбутніх медичних сестер NeuroQuantology, 5 (20). стор. 3470-3478. ISSN 1303-5150 DOI Number: 10.14704/nq.2022.20.5.NQ22646

19. Lokshyna, O.; Topuzov, O. COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspect. Educ.* 2021, 39, 207–230. [CrossRef]

20. Malykhin O., Aristova N., & Kalinina L. (2022). Schoolteachers-Parents Interactions Amid Distance and Blended Learning: Two-Year Experience of Overcoming Negative Influences of COvid-19. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 454–464. <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6858>

21. Malykhin, O., Aristova, N., Kalinina, L. & Opaliuk, T. (2021). Developing Soft Skills among Potential Employees: A Theoretical Review on Best International Practices. *Postmodern Openings*, 12(2), 210-232. <https://doi.org/10.18662/po/12.2/304>

22. Parashchenko Liudmyla Problems of state regulation of ensuring academic integrity in the field of general secondary education. *International Conference on Academic integrity in public administration and educational institutions (APAEI)*. Kyiv-Tallin, March 26, 2020, pp. 71-73.

23. Topuzov Oleh M., Saukh Petro Yu., Saukh Irina V., Ogrodzka-Mazur Ewa. (2022). A Humane Paradigm as the Conceptual Core of Education in the Age of Information Society. *The New Educational Review*. Vol. 68 (2022), s. 60–69, doi 10.15804/tner.22.68.2.04 (SCOPUS)